

Määräykset ja ohjeet 7/2018

Sijoituspalvelujen toiminnan järjestäminen ja menettelytavat

Dnro
1/01.00/2018

Antopäivä
11.6.2018

Voimaantulopäivä
1.9.2018

FINANSSIVALVONTA

puh. 09 1831 51
faksi 09 1831 5328
etunimi.sukunimi@finanssivalvonta.fi
www.finanssivalvonta.fi

Lisätietoja

Markkina- ja menettelyvalvonta/Sijoituspalvelut ja -tuotteet

Määräysten ja ohjeiden oikeudellinen luonne

Määräykset

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Määräys"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan antamat määräykset. Määräykset ovat velvoittavia oikeussääntöjä, joita on noudatettava.

Finanssivalvonta antaa määräyksiä ainoastaan määräyksenantoon valtuuttavan lain säännöksen nojalla ja sen asettamissa rajoissa.

Ohjeet

Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa "Ohje"-otsikon alla esitetään Finanssivalvonnan tulkintoja lainsäädännön tai muun velvoittavan sääntelyn sisällöstä.

"Ohje"-otsikon alla on lisäksi suosituksia ja muita toimintaohjeita, jotka eivät ole velvoittavia. Ohjeissa on myös kansainvälisten ohjeiden ja suositusten noudattamista koskevat Finanssivalvonnan suositukset.

Ohjeen kirjoitustavasta ilmenee, milloin kyseessä on tulkinta ja milloin suositus tai muu toimintaohje. Ohjeiden kirjoitustapaa sekä määräysten ja ohjeiden oikeudellista luonnetta on selvitetty tarkemmin Finanssivalvonnan verkkopalvelussa.

[Finanssivalvonta.fi > Sääntely > Määräys- ja ohjekokoelma > Määräyskokoelman rakenne](#)

Sisällysluettelo

1	Soveltamisala ja määritelmät	5
1.1	Soveltamisala	5
2	Säädöstausta ja kansainväliset suositukset	6
2.1	Lainsäädäntö	6
2.2	Euroopan unionin asetukset	6
2.3	Euroopan unionin direktiivit	6
2.4	Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet	7
2.5	Kansainväliset suositukset	7
3	Tavoitteet	8
4	Tuotehallintamenettely	9
4.1	Soveltamisala	9
4.2	Rahoitusvälineitä kehittävien tuotehallintavelvoitteet	9
4.3	Rahoitusvälineiden jakelijoiden tuotehallintavelvoitteet	12
4.4	Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjeet	14
5	Asiakasvarojen suojaaminen	15
5.1	Soveltamisala ja määritelmät	15
5.2	Asiakasvarojen suojaaminen	15
5.3	Asiakkaiden rahoitusvälineiden säilyttäminen	17
5.4	Asiakkaan rahavarojen säilyttäminen	17
5.5	Asiakkaiden rahoitusvälineiden käyttäminen	18
5.6	Omistusoikeuden siirtävät rahoitusvakuusjärjestelyt	19
5.7	Asiakasvarojen säilyttämistä koskevat ohjaus- ja hallintojärjestelmät	19
6	Kannustimet	20
6.1	Soveltamisala	20
6.2	Omaisuuksienhoitoon ja riippumattomaan sijoitusneuvontaan liittyvät kannustimet	20
6.3	Muut sijoituspalvelut	21

	6.4	Tutkimuksiin liittyvät kannustimet	23
7		Tietämyksen ja pätevyyden arviointi	26
	7.1	Soveltamisala	26
	7.2	Tietämys ja pätevyys	26
	7.2.1	<i>Rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista ja oheispalveluista tietoja antavat henkilöt</i>	26
	7.2.2	<i>Sijoitusneuvontaa antavat henkilöt</i>	27
	7.3	Tietämyksen arviointi	28
	7.4	Pätevyys ja työkokemuksen vähimmäismäärä	29
	7.5	Tietämyksen tai pätevyyden puuttuminen	29
	7.6	Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjeet	30
8		Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjeiden täytäntöönpano	31
	8.1	Soveltuvuusvaatimukset	31
	8.2	Monimutkaiset velkainstrumentit ja strukturoidut talletukset	31
	8.3	Ristiinmyyntikäytännöt	32
	8.4	Compliance-toiminto	32
	8.5	Palkka- ja palkkiopolitiikat ja -käytännöt	33
9		Kumotut määräykset ja ohjeet	34

1 Soveltamisala ja määritelmät

1.1 Soveltamisala

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuihin valvottaviin siten kuin siitä erikseen kussakin luvussa todetaan:

- luottolaitokset
- sijoituspalveluyritykset
- rahastoyhtiöt, jotka harjoittavat sijoitusrahastolain (48/1999) 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa
- vaihtoehtorahastojen hoitajat, jotka harjoittavat vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:ssä tarkoitettua toimintaa
- muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneiden ulkomaisten luottolaitosten sivuliik-
keet, jotka tarjoavat sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa
- muussa kuin ETA-valtiossa toimiluvan saaneiden ulkomaisten sijoituspalveluyritysten
sivuliikkeet

Näitä määräyksiä ja ohjeita sovelletaan seuraaviin Finanssivalvonnasta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettujen ulkomaisten ETA-valvottavien Suomessa oleviin sivuliikkeisiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalveluja tai harjoittaa sijoitustoimintaa siten kuin siitä erikseen kussakin luvussa todetaan:

- ulkomaiset luottolaitokset
- ulkomaiset sijoituspalveluyritykset
- ulkomaiset rahastoyhtiöt, jotka harjoittavat sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tar-
koitettua toimintaa
- Ulkomaiset vaihtoehtorahastojen hoitajat, jotka harjoittavat vaihtoehtorahastojen hoita-
jista annetun lain 3 luvun 2 §:n 2 momentissa ja 3 §:ssä tarkoitettua toimintaa

Sijoituspalvelulain 1 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin sovelletaan sovel-
tuvin osin näiden määräysten ja ohjeiden muita kuin 7.5. ja 8.4 luvuissa tarkoitettuja Eu-
roopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjeita.

2 Säädöstausta ja kansainväliset suositukset

2.1 Lainsäädäntö

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat säädökset:

- Laki luottolaitostoiminnasta (610/2014)
- Sijoituspalvelulaki (747/2012, jäljempänä SipaL)
- Sijoitusrahastolaki (48/1999)
- Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista (162/2014)

2.2 Euroopan unionin asetukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat suoraan sovellettavat Euroopan unionin asetukset:

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU N:o 600/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84-148)
- Komission delegoitu asetus (EU) 2017/565, annettu 25 päivänä huhtikuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määritettyjen käsitteiden osalta (EUVL L 87, 31.3.2017, s. 1-83))

2.3 Euroopan unionin direktiivit

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan unionin direktiivit:

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EY, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014 rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349-496) (jäljempänä rahoitusvälineiden markkinat –direktiivi)

Komission delegoitu direktiivi (EU) 2017/593, annettu 7 päivänä huhtikuuta 2016, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä asiakkaiden rahoitusvälineiden ja varojen suojaamisen, tuotevalvontavelvoitteiden sekä välityspalkkioiden, provisioiden tai muiden rahallisten tai ei-rahallisten etujen tarjoamiseen tai vastaanottamiseen sovellettavien sääntöjen osalta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 87, 31.4.2017, s. 500-517) (jäljempänä komission delegoitu direktiivi)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY (32009L0065), annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 203, 17.11.2009, s. 32-96)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehdoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1-73)

2.4 Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonnan oikeus antaa velvoittavia määräyksiä perustuu seuraaviin lain säännöksiin:

- Sijoituspalvelulain 1 luvun 4-8 §
- Sijoituspalvelulain 7 luvun 16 §
- Sijoituspalvelulain 9 luvun 5 §
- Sijoituspalvelulain 10 luvun 16 §

2.5 Kansainväliset suositukset

Näiden määräysten ja ohjeiden aihepiiriin liittyvät seuraavat Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) antamat ohjeet ja suositukset:

- ESMA:n ohjeet MiFIDin soveltuvuusvaatimuksista eräiltä osin (ESMA/2012/387)
- ESMA:n ohjeet compliance-toimintoa koskevista MiFIDin vaatimuksista tietyiltä osin (ESMA/2012/388)
- ESMA:n ohjeet Palkka- ja palkkiopolitiikoista ja käytännöistä (MiFID) (ESMA/2013/606)
- ESMA:n ohjeet monimutkaisista velkainstrumenteista ja strukturoiduista talletuksista (ESMA/2015/1787)
- ESMA:n ohjeet tietämyksen ja pätevyyden arviointiin (ESMA/2015/1886)
- Ristiinmyyntikäytäntöjä koskevat ESMA:n ohjeet (ESMA/2016/574)
- ESMA:n ohjeet MiFID II –direktiivin tuotehallintavaatimuksista (ESMA35-43-620)

ESMA:n ohjeet ja suositukset ovat saatavilla osoitteesta Finanssivalvonta.fi sekä ESMA:n internetsivuilta osoitteesta www.esma.europa.eu.

Osoitteesta www.esma.europa.eu on saatavilla myös ESMA:n julkaisemia sääntelyn tulkin-toja (Q&A).

3

Tavoitteet

- (1) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on panna SipaL:ssa säädettyjen määräyksen-
antovaltuuksien mukaisesti kansallisesti täytäntöön komission delegoidun direktiivin sään-
nöksiä asiakasvarojen suojaamisesta, tuotehallintamenettelyistä ja kannustimista sekä
saattaa valvottavien tietoon ESMA:n antamia ohjeita ja suosituksia, joita valvottavien tulisi
toiminnassaan ottaa huomioon.
- (2) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on julkistaa rahoitusvälineistä, sijoituspalve-
luista ja oheispalveluista tietoja antavien ja sijoitusneuvontaa antavien henkilöiden tietä-
myksen ja pätevyyden arvioimiseksi käytettävät perusteet.
- (3) Näiden määräysten ja ohjeiden tavoitteena on lisäksi SipaL:ssa säädettyjen määräyksen-
antovaltuuksien mukaisesti määritellä ESMA:n tietämyksen ja pätevyyden arviointiin liitty-
vässä ohjeessa edellytetty vaatimus tarkoituksenmukaisesta työkokemuksesta sellaiselle
luonnolliselle henkilölle, joka antaa tietoja rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista tai oheis-
palveluista taikka antaa sijoitusneuvontaa, enimmäisaika valvonnan alaisuudessa työsken-
telylle tilanteessa, jossa henkilöllä ei ole tarkoituksenmukaista tietämystä tai pätevyyttä
sekä se, voiko tarkoituksenmukaisen tietämyksen arvioinnin suorittaja olla valvottava itse
vai ulkopuolinen elin.

4 Tuotehallintamenettely

4.1 Soveltamisala

- (1) Tämän luvun 4.2-4.4 alalukuja sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin sekä ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä. Alalukuja 4.2-4.4 sovelletaan soveltuvien osin myös ulkomaisten ETA-sijoituspalveluyritysten ja sijoituspalvelua tarjoavien tai sijoitustoimintaa harjoittavien ETA-luottolaitosten, ETA-rahastoyhtiöiden ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien sivuliikkeisiin. Näistä palveluntarjoajista käytetään tässä luvussa termiä *sijoituspalveluyritys* tai *rahoitusvälineen kehittäjä*.
- (2) Tämän luvun säännöksiä sovelletaan, kun 1 kohdassa tarkoitettu palveluntarjoaja kehittää tai jakelee strukturoituja talletuksia.

4.2 Rahoitusvälineitä kehittävien tuotehallintavelvoitteet¹

- (3) SipaL:n 7 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan rahoitusvälineitä kehittävällä sijoituspalveluyrityksellä on oltava ajantasainen tuotehallintamenettely, jolla se varmistaa, että rahoitusvälineiden kehittäminen on eturistiriitojen asianmukaista hallintaa koskevien vaatimusten ja asiakkaiden edun mukaista. SipaL:n 7 luvun 16 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin edellyttämät tarkemmat määräykset SipaL:n 7 luvun 7 §:ssä tarkoitetuista rahoitusvälineiden kehittäjän ja jakelijan velvollisuuksista.

MÄÄRÄYS (kohdat 4-19)

- (4) Tämän alaluvun säännöksiä sovelletaan asianmukaisesti ja oikeasuhtaisesti rahoitusvälineiden luomisessa, kehittämisessä, liikkeeseenlaskussa ja suunnittelussa huomioiden rahoitusvälineen, sijoituspalvelun ja asiakaskohderyhmän luonne.
- (5) Sijoituspalveluyrityksen on vahvistettava menettelyt ja toimenpiteet sen varmistamiseksi, että rahoitusvälineiden kehittämisessä otetaan asianmukaisesti huomioon eturistiriitojen hallintaa koskevat vaatimukset, mukaan lukien palkitseminen. Rahoitusvälineen kehittäjän on huolehdittava menettelyjen ja toimenpiteiden noudattamisesta ja ylläpitämisestä.
- (6) Rahoitusvälineiden kehittäjien on erityisesti varmistettava, ettei

¹ Komission delegoidun direktiivin 9 artikla.

- rahoitusvälineiden suunnittelulla (mukaan lukien niiden ominaispiirteet) ole kielteisiä vaikutuksia loppuasiakkaisiin tai
 - se aiheuta markkinoiden eheyteen liittyviä ongelmia antamalla rahoitusvälineen kehittäjälle mahdollisuuden vähentää kohde-etuutena oleviin omaisuuseriin liittyviä omia riskejään tai vastuitaan taikka vapautua niistä, kun rahoitusvälineen kehittäjä pitää jo hallussaan tällaisia kohde-etuutena olevia omaisuuseriä omaan lukuunsa.
- (7) Rahoitusvälineen kehittäjän on analysoitava mahdollisia eturistiriitoja jokaisen rahoitusvälineen kehittämisen yhteydessä. Arvioinnissa on tarkasteltava erityisesti sitä, saadaanko rahoitusvälineellä aikaan sellainen tilanne, jossa loppuasiakkaisiin voisi kohdistua kielteisiä vaikutuksia, jos loppuasiakkaat ottavat
- vastakkaisen position kuin rahoitusvälineen kehittäjällä itsellään on aiemmin ollut tai
 - sille positiolle vastakkaisen position, jonka rahoitusvälineen kehittäjä haluaa säilyttää tuotteen myynnin jälkeen.
- (8) Rahoitusvälineen kehittäjän on ennen tuotteen lanseeraus päätöstä tutkittava, voiko rahoitusväline uhata rahoitusmarkkinoiden moitteetonta toimintaa tai vakautta.
- (9) Rahoitusvälinettä kehittävän sijoituspalveluyrityksen hallituksen on tosiasiallisesti valvottava yrityksen tuotehallintamenettelyä. Hallitukselle annettaviin compliance-raportteihin on järjestelmällisesti sisällytettävä tiedot sijoituspalveluyrityksen kehittämistä rahoitusvälineistä pitäen sisällään jakelustrategiaa koskevat tiedot. Compliance-raportit on pyynnöstä toimitettava Finanssivalvonnalle.
- (10) Compliance-toiminnon on valvottava tuotehallintamenettelyn kehittämistä ja siihen liittyviä säännöllisiä tarkastuksia havaitakseen riskit siitä, ettei sijoituspalveluyritys täytä tämän alaluvun velvoitteita.
- (11) Rahoitusvälineen kehittäjän on varmistettava kirjallisesti keskinäiset velvoitteensa sellaisten yhteisöjen kanssa, jotka toimivat niiden yhteistyökumppanina rahoitusvälineen luomisessa, kehittämisessä, liikkeeseen laskemisessa tai suunnittelussa ja
- joilla ei ole toimilupaa ja joita ei valvota rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti tai
 - jotka ovat peräisin kolmannelta maasta.
- (12) Rahoitusvälineen kehittäjän on määritettävä kullekin rahoitusvälineelle riittävän tarkasti mahdollinen asiakaskohderyhmä sekä täsmennettävä asiakastyypit tai asiakastyypit, jonka tai joiden tarpeisiin, ominaisuuksiin ja tavoitteisiin rahoitusväline sopii. Jos sijoituspalveluyritykset kehittävät rahoitusvälineen yhdessä, rahoitusvälineelle on määritettävä ainoastaan yksi asiakaskohderyhmä.
- (13) Rahoitusvälineen kehittäjän, joka ei itse jakele kehittämäänsä rahoitusvälinettä, on määritettävä sellaisten asiakkaiden tarpeet ja ominaisuudet, joille tuote soveltuu, sellaisten teoreettisten tietojen ja aiempien kokemustensa perusteella, joita sillä on kyseisestä rahoitusvälineestä tai samankaltaisista rahoitusvälineistä, rahoitusmarkkinoista sekä mahdollisten loppuasiakkaiden tarpeista, ominaisuuksista ja tavoitteista.
- (14) Rahoitusvälineen kehittäjän on laadittava rahoitusvälineistään skenaarioanalyysi, jossa arvioidaan tuotteesta aiheutuvia riskejä loppuasiakkaalle ja missä olosuhteissa nämä voivat

toteutua. Sijoituspalveluyrityksen on arvioitava, mitä rahoitusvälineelle tapahtuisi kielteisissä olosuhteissa esimerkiksi silloin, kun

- markkinaympäristö heikkenee
- rahoitusvälineen kehittäjä tai sen kehittämiseen ja/tai toimintaan osallistuva kolmas osapuoli joutuu taloudellisiin vaikeuksiin tai jokin toinen vastapuoliriski toteutuu
- rahoitusvälineestä ei tule kaupallisesti kannattavaa tai
- rahoitusvälineen kysyntä on huomattavasti ennakoitua suurempaa, mikä kohdistaa paineita rahoitusvälineen kehittäjän resursseihin ja/tai kohde-etuutena olevaan väliineseen.

(15) Rahoitusvälineen kehittäjän on selvitettävä, vastaako rahoitusväline asiakaskohderyhmän tarpeita, ominaisuuksia ja tavoitteita tarkastelemalla myös seuraavia näkökohtia:

- rahoitusvälineen riski-tuottoprofiili on asiakaskohderyhmän mukainen ja
- rahoitusvälineen suunnittelu perustuu asiakasta hyödyttäviin ominaisuuksiin, eikä liiketoimintamalliin, jonka edellyttää asiakastulosten olevan heikkoja ollakseen kannattavaa.

(16) Rahoitusvälineen kehittäjän on tutkittava rahoitusvälineen ehdotettu kulurakenne tarkastelemalla myös seuraavia näkökohtia:

- rahoitusvälineen kulut ja veloitukset sopivat yhteen asiakaskohderyhmän tarpeiden, tavoitteiden ja ominaisuuksien kanssa,
- maksut eivät heikennä rahoitusvälineen tuotto-odotuksia esimerkiksi siinä tapauksessa, että kulut ja veloitukset ovat yhtä suuret kuin tai ylittävät taikka kumoavat lähes kaikki odotettavissa olevat veroetuedut, joita rahoitusvälineeseen liittyy ja
- rahoitusvälineen kulurakenne on asiakaskohderyhmän kannalta riittävän läpinäkyvä esimerkiksi siten, ettei siinä peitellä maksuja tai ettei se ole liian monimutkainen ymmärtää.

(17) Sijoituspalveluyrityksen on annettava jakelijoille tiedot rahoitusvälineen asianmukaisista jakelukanavista, tuotehyväksyntämenettelystä ja asiakaskohderyhmän arvioinnista. Tietojen tulee olla riittävän hyvätasoisia, jotta jakelijoilla on mahdollisuus ymmärtää tuotetta ja suosittaa tai myydä sitä asianmukaisesti.

(18) Sijoituspalveluyrityksen on tarkasteltava kehittämiään rahoitusvälineitä säännöllisesti ottaen huomioon kaikki tapahtumat, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa yksilöityyn asiakaskohderyhmään kohdistuvaan potentiaaliseen riskiin. Sijoituspalveluyrityksen on tutkittava, onko rahoitusväline yhä asiakaskohderyhmän tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukainen ja jaellaanko sitä asiakaskohderyhmälle vai tavoitellaanko sillä asiakkaita, joiden tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden kanssa se ei ole yhteensopiva.

(19) Sijoituspalveluyrityksen on tarkasteltava rahoitusvälinettä ennen jokaista uutta liikkeeseenlaskua tai uudelleenlanseerausta, jos se on tietoinen tapahtumasta, joka voi olennaisesti vaikuttaa sijoittajiin kohdistuvaan riskiin sekä arvioimaan säännöllisin väliajoin, toimiiko rahoitusväline tarkoitetulla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on päätettävä, kuinka säännöllisesti se tarkastelee rahoitusvälineitään merkityksellisten tekijöiden perusteella. Tällaisten tekijöiden on pidettävä sisällään myös noudatettujen sijoitusstrategioiden monimutkaisuus

tai innovatiivinen luonne. Sijoituspalveluyrityksen on myös määritettävä ratkaisevat tapahtumat, jotka vaikuttaisivat rahoitusvälineen potentiaaliseen riskiin tai tuotto-odotuksiin, kuten

- kynnysarvon ylittäminen, joka vaikuttaa rahoitusvälineen tuottoprofiiliin tai
- sellaisten liikkeeseenlaskijoiden vakavaraisuus, joiden arvopaperit tai takaukset voivat vaikuttaa rahoitusvälineen tuloksellisuuteen.

Tällaisten tapahtumien toteutuessa sijoituspalveluyrityksen on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin. Näihin voivat kuulua

- kaikkien merkityksellisten tietojen antaminen tapahtumasta ja sen rahoitusvälineeseen kohdistuvista seurauksista asiakkaille tai rahoitusvälineen jakelijoille, kun sijoituspalveluyritys ei itse tarjoa tai myy rahoitusvälinettä suoraan asiakkaalle
- tuotehyväksymismenettelyn muuttaminen
- rahoitusvälineen liikkeeseenlaskun pysäyttäminen
- rahoitusvälineen muuttaminen kohtuuttomien sopimusehtojen välttämiseksi
- rahoitusvälineiden jakelukanavien asianmukaisuuden tutkiminen, jos sijoituspalveluyritys havaitsee, ettei rahoitusvälinettä myydä suunnitellulla tavalla
- keskustelu jakeluprosessin muuttamisesta jakelijan kanssa
- jakelijasuhteen päättäminen tai
- tietojen antaminen Finanssivalvonnalle.

4.3 Rahoitusvälineiden jakelijoiden tuotehallintavelvoitteet²

- (20) SipaL:n 7 luvun 7 §:n 4 momentin mukaan voidakseen tarjota tai suositella rahoitusvälineitä, joita sijoituspalveluyritys ei itse kehitä, sillä on oltava käytössään asianmukaiset tuotehallintamenettelyt, joiden avulla se voi saada SipaL:n 7 luvun 7 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot rahoitusvälineestä, tuotteiden hyväksymistä koskevasta menettelystä sekä rahoitusvälineen asiakaskohderyhmästä. SipaL 7 luvun 7 §:n 6 momentin mukaan rahoitusvälineen jakelijan on varmistettava, että rahoitusvälinettä tarjotaan tai suositellaan asiakkaalle vain silloin, jos se on asiakkaan edun mukaista. SipaL:n 7 luvun 16 §:n 1 momentin mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin edellyttämät tarkemmat määräykset SipaL:n 7 luvun 7 §:ssä tarkoitetuista rahoitusvälineiden kehittäjän ja jakelijan velvollisuuksista.

MÄÄRÄYS (kohdat 21-32)

- (21) Tämän alaluvun säännöksiä sovellettaessa on otettava asianmukaisesti ja oikeasuhtaisesti huomioon rahoitusvälineen, sijoituspalvelun ja tuotteen asiakaskohderyhmän luonne.
- (22) Sijoituspalveluyrityksen on noudatettava rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisia vaatimuksia myös silloin, kun se tarjoaa tai suosittelee sellaisia rahoitusvälineitä, joiden kehittäjä ei kuulu rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin soveltamisalaan. Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimivat järjestelyt, joilla se varmistaa saavansa riittävästi tietoa kyseisistä rahoitusvälineistä niiden kehittäjiltä. Sijoituspalveluyrityksen on määritettävä kullekin

² Komission delegoidun direktiivin 10 artikla.

rahoitusvälineelle asiakaskohderyhmä, vaikka rahoitusvälineen kehittäjä ei olisi sellaista määrittänyt.

- (23) Sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään asianmukaiset tuotehallintajärjestelyt sen varmistamiseksi, että tuotteet ja palvelut, joita ne aikovat tarjota tai suosittaa, ovat yhteensopivia yksilöidyn asiakaskohderyhmän tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden kanssa ja että aiottu jakelustrategia on yksilöidyn asiakaskohderyhmän mukainen. Sijoituspalveluyrityksen on yksilöitävä ja arvioitava asianmukaisesti sellaisten asiakkaiden olosuhteet ja tarpeet, joihin se aikoo keskittyä, jotta varmistetaan, etteivät asiakkaiden edut vaarannu kaupallisten tai rahoituspainoiden vuoksi.
- (24) Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että se saa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin soveltamisalaan kuuluvilta kehittäjiltä sellaisten tuotteiden ymmärtämiseen ja tuntemiseen tarvitsemansa tiedot, joita se aikoo suosittaa tai myydä, jotta varmistetaan, että näitä tuotteita jaellaan yksilöidyn asiakaskohderyhmän tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukaisesti.
- (25) Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että se saa riittävät ja luotettavat tiedot rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin soveltamisalaan kuulumattomilta kehittäjiltä, jotta varmistetaan, että tuotteita jaellaan yksilöidyn asiakaskohderyhmän tarpeiden, ominaisuuksien ja tavoitteiden mukaisesti. Jos merkityksellisiä tietoja ei ole julkisesti saatavilla, jakelijan on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet hankkiakseen tällaiset tiedot kehittäjältä tai tämän asiamieheltä. Hyväksyttäviä julkisesti saatavilla olevia tietoja ovat selkeät ja luotettavat tiedot, jotka on tuotettu sääntelyvaatimusten, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY tai direktiivin 2004/109/EY mukaisten julkistamisvaatimusten täyttämiseksi. Tämä velvoite koskee ensi- ja jälkimarkkinoilla myytäviä tuotteita, ja sitä sovelletaan oikeasuhtaisesti sen mukaan, missä määrin julkisia tietoja on saatavilla ja kuinka monimutkaisesta tuotteesta on kyse.
- (26) Sijoituspalveluyrityksen on kehittäjältä saamiensa ja omia asiakkaitaan koskevien tietojen avulla määriteltävä jakelustrategia. Jos sijoituspalveluyritys toimii sekä kehittäjänä että jakelijana, vaaditaan vain yksi asiakaskohderyhmän arviointi.
- (27) Sijoituspalveluyrityksen on ylläpidettävä menettelyjä ja toimenpiteitä, joilla se varmistaa, että se noudattaa kaikkia rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin mukaisesti sovellettavia vaatimuksia, kun se päättää tarjoamiensa tai suosittamiensa rahoitusvälineiden ja palvelujen valikoimasta ja vastaavista asiakaskohderyhmistä. Näitä ovat ainakin tietojen julkistaminen, soveltuvuuden tai asianmukaisuuden arviointi, kannustimet ja eturistiriitojen asianmukaista hallintaa koskevat vaatimukset. Erityistä huolellisuutta on noudatettava, kun jakelijat aikovat tarjota tai suosittaa uusia tuotteita tai kun niiden tarjoamissa palveluissa esiintyy muutoksia.
- (28) Sijoituspalveluyrityksen on tarkistettava ja päivitettävä tuotehallintajärjestelyjään määräajoin ja toteutettava tarvittaessa asianmukaisia toimia. Tarkastamisen ja päivittämisen tarkoituksena on varmistaa, että tuotehallintamenettely säilyy luotettavana ja tarkoituksenmukaisena.
- (29) Sijoituspalveluyrityksen on tarkasteltava tarjoamiaan tai suosittamiaan sijoitustuotteita sekä tarjoamiaan palveluja säännöllisesti ottaen huomioon kaikki tapahtumat, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa yksilöityyn asiakaskohderyhmään kohdistuvaan potentiaaliseen riskiin. Sijoituspalveluyrityksen on arvioitava ainakin, onko tuote tai palvelu edelleen yksilöidyn asiakaskohderyhmän tarpeiden, ominaisuuksien tai tavoitteiden mukainen ja onko

aiottu jakelustrategia edelleen asianmukainen. Sijoituspalveluyrityksen on tarkasteltava asiakaskohderyhmää uudelleen ja/tai päivitettävä tuotehallintamenettelyä, jos se havaitsee, että

- se on yksilöinyt tietyn tuotteen tai palvelun asiakaskohderyhmän virheellisesti tai
- tuote tai palvelu ei enää vastaa yksilöidyn asiakaskohderyhmän olosuhteita esimerkiksi, kun tuotteesta tulee epälikvidi tai hyvin epävakaa markkinamuutosten vuoksi.

(30) Sijoituspalveluyrityksen compliance-toiminnon on valvottava tuotehallintamenettelyn kehittämistä ja säännöllistä tarkastamista havaitakseen riskit siitä, ettei sijoituspalveluyritys noudata tämän alaluvun velvoitteita.

(31) Sijoituspalveluyrityksen hallituksen tehtävänä on tosiasiallisesti valvoa yrityksen tuotehallintamenettelyä, jossa päätetään yrityksen tarjoamien ja suosittamien sijoitustuotteiden sekä kullekin asiakaskohderyhmälle tarjottavien palvelujen valikoimasta. Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että hallitukselle annettaviin compliance-raportteihin sisällytetään järjestelmällisesti tiedot yrityksen tarjoamista tai suosittamista tuotteista sekä tarjottavista palveluista. Compliance-raportit on annettava pyynnöstä Finanssivalvonnalle.

(32) Sijoituspalveluyritys, jolla on suora suhde asiakkaisiin, on viime kädessä vastuussa tässä alaluvussa säädettyjen tuotehallintavelvoitteiden täyttämisestä, kun eri yritykset tekevät tuotteen tai palvelun jakelussa yhteistyötä. Välittäjinä toimivien sijoituspalveluyritysten on kuitenkin

- a) varmistettava, että merkitykselliset tuotetiedot siirtyvät ketjussa kehittäjältä lopulliselle jakelijalle,
- b) mahdollistettava se, että kehittäjä saa tiedot tuotemyynneistä, jos se pyytää niitä voidakseen noudattaa omia tuotehallintavelvoitteitaan ja
- c) tarvittaessa sovellettava kehittäjiä koskevia tuotehallintavelvoitteita tarjoamaansa palveluun.

4.4 Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjeet

(33) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla "Ohjeet MiFID II –direktiivin tuotehallintavaatimuksista".

OHJE (kohta 34)

(34) Finanssivalvonta suosittaa, että tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat noudattavat kyseisiä ohjeita, joka on saatavilla osoitteesta finanssivalvonta.fi.

5 Asiakasvarojen suojaaminen

5.1 Soveltamisala ja määritelmät

- (1) Tätä lukua sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin sekä ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä käsin. Näistä palveluntarjoajista käytetään tässä luvussa termiä *sijoituspalveluyritys*.

5.2 Asiakasvarojen suojaaminen³

- (2) SipaL:n 9 luvun 1 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (*asiakasvarat*) säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista ja luottolaitoksia lukuun ottamatta estettävä rahavarojen käyttäminen sijoituspalveluyrityksen omaan lukuun. Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltynä muiden asiakkaiden varoista. SipaL:n 9 luvun 2 §:n 3 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan rahoitusvälineet erotetaan sijoituspalveluyritykselle ja säilyttäjälle kuuluvista rahoitusvälineistä. SipaL:n 9 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on sijoitettava asiakkaan rahavarat viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Asiakkaan rahavarat voidaan asiakkaan nimenomaisella suostumuksella sijoittaa myös ETA-valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin tai vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan ja rahalaitossektorin taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EU) N:o 1071/2013 2 artiklan vaatimukset täyttävän rahamarkkinarahaston rahastosuuksiin. SipaL:n 9 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä ja muussa käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista.

MÄÄRÄYS (kohdat 3-7)

- (3) Sijoituspalveluyrityksen on

³ Komission delegoidun direktiivin 2 artikla.

- 1) säilytettävä tietoja ja ylläpidettävä tilejä, joiden perusteella se voi milloin tahansa viipymättä erottaa hallussaan olevat asiakkaiden varat toisistaan ja asiakkaiden varat omista varoistaan,
 - 2) säilytettävä tietoja ja ylläpidettävä tilejä tavalla, jolla varmistetaan niiden oikeellisuus ja varsinkin se, että ne vastaavat asiakkaiden lukuun hallussa pidettyjä rahoitusvälineitä ja rahavaroja ja että niitä voidaan käyttää kirjausketjuna,
 - 3) tarkistettava säännöllisesti, että niiden sisäiset tilit ja tiedot vastaavat kyseisiä varoja säilyttävien kolmansien osapuolien tilejä ja tietoja,
 - 4) SipaL:n 9 luvun 2 §:n 3 momentin mukaisesti varmistettava, että erillään pidettävät rahoitusvälineet on kirjattu kolmannen osapuolen kirjanpidossa eri tileille, tai varmistaminen on toteutettu muilla vastaavilla toimenpiteillä, joilla saavutetaan samantasoinen suoja,
 - 5) toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että keskuspankissa, talletuspankissa, ulkomaisessa luottolaitoksessa tai hyväksyttävässä rahamarkkinarahastossa säilytetyt asiakkaiden varat säilytetään yhdellä tai useammalla sellaisista tileistä erillisellä tilillä, joita käytetään sijoituspalveluyritykselle kuuluvien varojen säilyttämiseen ja
 - 6) otettava käyttöön riittävät toimintajärjestelyt minimoidakseen riskin siitä, että asiakkaan varat tai kyseisiin varoihin liittyvät oikeudet häviävät tai vähenevät varojen väärinkäytön, niihin liittyvän petoksen, huonon hallinnon, tietojen riittämättömän kirjaamisen ja säilyttämisen tai huolimattomuuden vuoksi.
- (4) Sijoituspalveluyrityksen on otettava käyttöön järjestelyjä, joilla varmistetaan asiakkaan varojen suojaaminen ja edellä 3 kohdassa ja SipaL:n 9 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden täyttyminen, jos sovellettavasta laista ja erityisesti omaisuus- ja maksukyvyttömyyssäännöksistä seuraa, että sijoituspalveluyritys ei voi noudattaa tämän alaluvun 3 kohtaa ja SipaL:n 9 luvun 2 §:n 3 momenttia asiakkaan oikeuksien suojaamiseksi niin, että SipaL:n 9 luvun 1 §:n ja 4 §:n vaatimukset täyttyvät.
- (5) Jos sillä lainkäyttöalueella sovellettava lainsäädäntö, jolla asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä säilytetään, estää sijoituspalveluyritystä noudattamasta SipaL:n 9 luvun 2 §:n 3 momenttia tai edellä tarkoitetun 3 kohdan 4 tai 5 alakohdassa säädettyjä velvoitteita, sijoituspalveluyrityksen on ryhdyttävä vastaavat vaikutukset aikaansaaviin toimenpiteisiin asiakkaan oikeuksien suojaamiseksi. Asiakkaalle on ilmoitettava, että tämä ei tällaisessa tapauksessa hyödy SipaL:n 9 luvun ja tämän luvun säännösten mukaisesta suojasta.
- (6) Jos sijoituspalveluyritys on velvollinen tekemään sopimuksia, joilla luodaan SipaL:n 9 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuja vakuus-, pantti- tai kuittausoikeuksia, näistä on tiedotettava asiakkaalle ja ilmoitettava tälle kyseisiin järjestelyihin liittyvät riskit.
- (7) Jos sijoituspalveluyritys on myöntänyt asiakkaiden rahoitusvälineisiin tai rahavaroihin kohdistuvia vakuus-, pantti- tai kuittausoikeuksia tai jos sijoituspalveluyritykselle on ilmoitettu niiden myöntämisestä, nämä oikeudet on kirjattava asiakassopimuksiin ja sijoituspalveluyrityksen omaan kirjanpitoon, jotta asiakasvarojen omistusoikeus olisi selvä esimerkiksi maksukyvyttömyystilanteessa.

5.3 Asiakkaiden rahoitusvälineiden säilyttäminen⁴

- (8) SipaL:n 9 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan, sijoituspalveluyrityksen, joka säilyttää asiakkaan rahoitusvälineitä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa. SipaL:n 9 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä asiakkaan rahoitusvälineitä Finanssivalvonnan, ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen tai kolmannen maan valvontaviranomaisen valvottavana olevan ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, jollei rahoitusvälineen tai siihen liittyvän palvelun luonne edellytä säilyttämistä sellaisessa kolmannessa maassa, jossa rahoitusvälineen säilyttämisestä ei säädetä laissa tai jos ammattimainen asiakas sitä nimenomaisesti kirjallisesti pyytää. SipaL:n 9 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä ja muussa käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista.

MÄÄRÄYS (kohdat 9-11)

- (9) Sijoituspalveluyrityksen on noudatettava ulkopuolisen säilyttäjän valitsemisessa ja säännöllisessä seurannassa riittävää ammattitaitoa ja varovaisuutta.
- (10) Sijoituspalveluyrityksen on otettava huomioon ulkopuolisen säilyttäjän asiantuntemus ja maine markkinoilla sekä kyseessä olevan rahoitusvälineen hallussapitoa koskevan lainsäädännön vaatimukset, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti asiakkaiden oikeuksiin.
- (11) SipaL:n 9 luvun 2 §:n 2 momentin säännöksiä sovelletaan myös, kun kolmas osapuoli on siirtänyt jonkin rahoitusvälineen hallussapitoon ja säilyttämiseen liittyvän tehtävänsä toiselle kolmannelle osapuolelle.

5.4 Asiakkaan rahavarojen säilyttäminen⁵

- (12) SipaL:n 9 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan asiakkaan rahavarat voidaan asiakkaan nimenomaisella suostumuksella sijoittaa lainkohdassa tarkoitetun rahamarkkinarahastoon rahasto-osuuksiin. SipaL:n 9 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on noudatettava riittävää ammattitaitoa, huolellisuutta ja varovaisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valinnassa ja säännöllisesti arvioitava asiakkaiden rahavarojen säilyttämiseen liittyvien vaatimusten täyttymistä. SipaL:n 9 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä ja muussa käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista.

MÄÄRÄYS (kohta 13)

- (13) Sijoituspalveluyrityksen on otettava asiakkaan oikeuksien turvaamiseksi huomioon talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen tai rahamarkkinarahaston asiantuntemus ja maine markkinoilla sekä asiakkaiden varojen hallussapitoa koskevaan lainsäädäntöön tai säännöksiin liittyvät vaatimukset tai markkinakäytänteet, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti asiakkaiden oikeuksiin.

⁴ Komission delegoidun direktiivin 3 artikla.

⁵ Komission delegoidun direktiivin 4 artikla.

OHJE (kohta 14)

- (14) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan SipaL:n 9 luvun 3 §:n 1 momentti tarkoittaa sitä, että asiakkaan suostumuksen tosiasiallisuuden varmistamiseksi sijoituspalveluyrityksen tulee ilmoittaa asiakkaalle, että hyväksyttävässä rahamarkkinarahastossa säilytetyjä varoja ei pidetä hallussa asiakasvarojen säilyttämistä koskevien SipaL:n 9 luvun säännösten tai tämän luvun määräysten vaatimusten mukaisesti.

5.5 Asiakkaiden rahoitusvälineiden käyttäminen⁶

- (15) SipaL:n 9 luvun 4 §:n mukaan sijoituspalveluyritys ei saa ilman asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta pantata, luovuttaa tai muuten oikeudellisesti määrätä asiakkaalle kuuluvasta rahoitusvälineestä omaan eikä toisen asiakkaan tai kolmannen lukuun. SipaL:n 9 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä ja muussa käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista.

MÄÄRÄYS (kohdat 16-18)

- (16) Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä yksityiskohtaiset tiedot asiakkaiden rahoitusvälineiden käyttämisestä mahdollisten tappioiden asianmukaiseksi kohdentamiseksi. Tietojen on sisällettävä yksityiskohtaiset tiedot asiakkaista, joiden ohjeiden mukaisesti rahoitusvälineitä on käytetty, ja käytettyjen rahoitusvälineiden määrästä kunkin suostumuksen antaneen asiakkaan osalta.
- (17) Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet estääkseen asiakkaiden rahoitusvälineiden luvattoman käytön omaan lukuunsa tai toisen henkilön lukuun esimerkiksi seuraavin keinoin:
- a) asiakkaiden kanssa tehdään sopimukset toimenpiteistä, jotka sijoituspalveluyritykset toteuttavat, jos asiakkaalla ei ole toimituspäivänä riittävästi varoja tilillään, kuten vastaavien arvopapereiden lainaksi ottaminen asiakkaan lukuun tai position kumoaminen;
 - b) sijoituspalveluyritys seuraa tiiviisti arvioitua kapasiteettiaan suorittaa toimitus toimituspäivänä, ja sen puuttuessa ottaa käyttöön korjaustoimenpiteitä ja
 - c) toimittamatta jääneitä arvopapereita seurataan tiiviisti ja ne vaaditaan nopeasti, jos niitä ei ole toimitettu toimituspäivänä tai sen jälkeen.
- (18) Sijoituspalveluyritysten on otettava asiakkaitaan varten käyttöön erityisjärjestelyt sen varmistamiseksi, että asiakkaan rahoitusvälineiden lainaksiottaja asettaa asianmukaiset vakuudet ja että sijoituspalveluyritys valvoo vakuuksien olevan jatkuvasti asianmukaiset ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet säilyttääkseen tasapainon asiakkaan rahoitusvälineiden arvoon nähden.

⁶ Komission delegoidun direktiivin 5 artikla.

5.6 Omistusoikeuden siirtävät rahoitusvakuusjärjestelyt

- (19) SipaL:n 9 luvun 4 a §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksen on varmistuttava, että omistusoikeuden siirtäviä rahoitusvakuusjärjestelyjä käytetään ainoastaan tilanteissa, joissa niiden käyttö on perusteltua.

OHJE (kohta 20)

- (20) Finanssivalvonnan tulkinnan mukaan SipaL:n 9 luvun 4 a §:n 1 momentti⁷ tarkoittaa myös sitä, että kun sijoituspalveluyritys harkitsee omistusoikeuden siirtävien rahoitusvakuusjärjestelyjen käytön asianmukaisuutta ja dokumentoi sen, sijoituspalveluyritys ottaa huomioon myös seuraavat tekijät:
- a) onko asiakkaan sijoituspalveluyritykseen kohdistuvan veloitteen ja omistusoikeuden siirtävien rahoitusvakuusjärjestelyjen välillä vain hyvin heikko yhteys, mukaan luettuna se, onko asiakkaan sijoituspalveluyritykselle olevan velan todennäköisyys pieni tai merkityksetön,
 - b) onko asiakkaalla ylipäättään mitään velvoitteita sijoituspalveluyritystä kohtaan ja
 - c) otetaanko kaikkien asiakkaiden rahoitusvälineet tai varat omistusoikeuden siirtävien rahoitusvakuusjärjestelyjen piiriin ottamatta huomioon, mitä velvoitteita kullakin asiakkaalla on sijoituspalveluyritystä kohtaan.

5.7 Asiakasvarojen säilyttämistä koskevat ohjaus- ja hallintojärjestelmät⁸

- (21) SipaL:n 9 luvun 11 §:n mukaan sijoituspalveluyrityksen on nimettävä henkilö, jolla on riittävät taidot ja valtuudet, vastaamaan asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvien velvoitteiden noudattamisesta. SipaL:n 9 luvun 5 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä ja muussa käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista.

MÄÄRÄYS (kohta 22)

- (22) Sijoituspalveluyritys voi päättää, että asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvien velvoitteiden noudattamisesta vastaava henkilö voi hoitaa myös muita tehtäviä. Edellytyksenä on, että sijoituspalveluyritys varmistaa sääntelyn täysimittaisen noudattamisen ja sen, että henkilö voi hoitaa tässä tarkoitetun tehtävänsä tehokkaasti.

⁷ HE 151/2017 vp, s. 159 ja komission delegoidun direktiivin 6 artiklan 2 kohta.

⁸ Komission delegoidun direktiivin 7 artikla.

6

Kannustimet

6.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan sijoituspalvelu yrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin, ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyritysten, sijoituspalvelua tarjoavien tai sijoitustoimintaa harjoittavien ETA-luottolaitosten, ETA-rahastoyhtiöiden ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien sivuliikkeisiin sekä ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalvelu yrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä käsin. Näistä palveluntarjoajista käytetään tässä luvussa termiä *sijoituspalveluyritys*.
- (2) Tätä lukua sovelletaan myös, kun 1 kohdassa tarkoitettu koti- tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa.

6.2 Omaisuudenhoitoon ja riippumattomaan sijoitusneuvontaan liittyvät kannustimet⁹

- (3) SipaL:n 10 luvun 6 §:n 6 momentin mukaan sijoituspalveluyritys ei saa tarjotessaan omaisuudenhoitoa tai riippumatonta sijoitusneuvontaa vastaanottaa ja pitää itsellään välityspalkkioita, provisioita tai muita rahallisia tai ei-rahallisia etuja, jotka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa ja jotka liittyvät kyseisen palvelun tarjoamiseen asiakkaille. SipaL:n 10 luvun 6 §:n 7 momentin mukaan vähäisiä ei-rahallisia etuja, jotka ovat omiaan parantamaan asiakkaalle tarjottavan omaisuudenhoito- tai riippumattoman sijoitusneuvontapalvelun laatua ja jotka ovat laajuudeltaan ja luonteeltaan sellaisia, että niiden ei voida katsoa haittaavan sen velvoitteen noudattamista, jonka mukaan sijoituspalvelu yrityksen on toimittava asiakkaan etujen mukaisesti, on ilmoitettava asiakkaalle selkeästi ennen palvelun tarjoamista, eikä niitä katsota tässä tarkoitetuiksi kannustimiksi. SipaL:n 10 luvun 16 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset 6 §:n 6 momentissa säädettyistä edellytyksistä asiakkaalle annettavista tiedoista saaduista tai maksetuista maksuista tai eduista sekä niiden palauttamisesta asiakkaalle ja 6 §:n 7 momentissa tarkoitettuja vähäisistä ei-rahallisista eduista.

⁹ Komission delegoidun direktiivin 12 artikla.

MÄÄRÄYS (kohdat 4-8)

- (4) Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaperiaatteet, joita se soveltaa ja joilla se varmistaa, että kaikki välityspalkkiot, provisiot tai muut rahalliset edut, jotka kolmas osapuoli tai kolmannen osapuolen lukuun toimiva henkilö maksaa tai tarjoaa riippumattoman sijoitusneuvonnan tai omaisuudenhoidon tarjoamisen yhteydessä, jaetaan ja siirretään kullekin yksittäiselle asiakkaalle.
- (5) Asiakkaalle siirrettävästä välityspalkkiosta, provisiosta tai muusta rahallisesta edusta voidaan ilmoittaa esimerkiksi säännöllisesti annettavien raporttien välityksellä.
- (6) Omaisuudenhoitaja tai riippumaton sijoitusneuvoja ei saa hyväksyä ei-rahallisia etuja, joita ei voida pitää hyväksyttävänä vähäisinä ei-rahallisina etuina. Ainoastaan seuraavia ei-rahallisia etuja voidaan pitää hyväksyttävänä vähäisinä ei-rahallisina etuina:
- (a) rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevat tiedot tai asiakirjat, jotka ovat yleisluonteisia tai jotka on räätälöity vastaamaan yksittäisen asiakkaan olosuhteita,
 - (b) kirjallinen aineisto, jonka todellinen tai potentiaalinen yrityssektorin liikkeeseenlaskija maksullisesti tilaa kolmannelta osapuolelta edistääkseen tulevaa uutta liikkeeseenlaskua tai jonka jatkuvan tuottamisen liikkeeseenlaskija on antanut sopimusperusteisesti ja maksullisesti tällaisen tehtäväksi edellyttäen, että tämä suhde ilmoitetaan aineistossa selkeästi ja että aineisto annetaan samanaikaisesti sekä yleisön että kaikkien sellaisten sijoituspalveluyritysten saataville, jotka sen haluavat,
 - (c) osallistuminen konferensseihin, seminaareihin ja muihin koulutustilaisuuksiin, jotka koskevat tietyn rahoitusvälineen tai sijoituspalvelun etuja ja erityispiirteitä ja
 - (d) vieraanvaraisuutta, jonka arvo on kohtuullisen pieni, kuten ruoan ja juoman tarjoamista liiketapaamisen tai c-kohdassa tarkoitetun konferenssin, seminaarin tai muun koulutustilaisuuden aikana.
- (7) Hyväksyttävien vähäisten ei-rahallisten etujen on oltava kohtuullisia ja oikeasuhteisia sekä sen laajuisia, että niiden ei voida todennäköisesti katsoa vaikuttavan asiakkaan edun vastaisella tavalla sijoituspalveluyrityksen käyttäytymiseen.
- (8) Asiakkaalle on annettava tieto palveluun liittyvistä vähäisistä ei-rahallisista eduista ennen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista. Tiedot voidaan kuvata yleisesti.

6.3 Muut sijoituspalvelut¹⁰

- (9) SipaL:n 10 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan sijoituspalveluyritys ei saa maksaa kenellekään muulle osapuolelle kuin asiakkaalle tai asiakkaan lukuun toimivalle henkilölle tai vastaanottaa tällaiselta osapuolelta välityspalkkiota tai provisiota, taikka tarjota tai vastaanottaa ei-rahallisia etuja sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä, paitsi jos maksu tai etu on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua eikä haittaa sen veloitteen noudattamista, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksen on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti. SipaL:n 10 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan välityspalkkio, provisio tai ei-rahallinen etu on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua, jos se on perusteltavissa sellaisen lisäpalvelun tai

¹⁰ Komission delegoidun direktiivin 11 artikla.

korkeatasoisemman palvelun tarjoamisella asianomaiselle asiakkaalle, joka on oikeassa suhteessa vastaanotettuihin kannustimiin, eikä se suoranaisesti hyödytä vastaanottavaa yritystä, sen osakkeenomistajia tai työntekijöitä ilman asianomaiselle asiakkaalle koituvaa aineellista etua ja se on perusteltavissa jatkuvaan kannustimeen liittyvän jatkuvan edun tarjoamisella asianomaiselle asiakkaalle. SipaL:n 10 luvun 6 §:n 3 momentin mukaan asiakkaalle on annettava ennen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista selkeässä muodossa kattavat, paikkansa pitävät ja ymmärrettävät tiedot pykälän 1 momentissa tarkoitetun maksun tai edun olemassaolosta sen luonteesta ja määrästä tai kun määrää ei pystytä määrittämään, sen laskentamenetelmästä. SipaL:n 10 luvun 16 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin edellyttämät tarkemmat määräykset 6 §:n 1-3 momentissa säädetyistä edellytyksistä sille, että säännöksessä tarkoitettu maksu tai etu on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja, että se on asiakkaan edun mukaista sekä asiakkaalle annettavista tiedoista saaduista tai maksetuista maksuista ja eduista.

MÄÄRÄYS (kohdat 10-16)

(10) SipaL:n 10 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuna oikeasuhtaisena palveluna suhteessa vastaanotettuihin kannustimiin pidetään lisäpalvelua tai korkeamman tasoista palvelua, kuten

- epäitsenäisen sijoitusneuvonnan tarjoaminen
 - laajasta valikoimasta sopivia rahoitusvälineitä ja kyseisten rahoitusvälineiden saantimahdollisuuden tarjoaminen, mukaan luettuna asianmukainen määrä rahoitusvälineitä sellaisilta kolmansien osapuolten tuotteiden tarjoajilta, joilla ei ole läheisiä sidoksia sijoituspalveluyritykseen tai
 - yhdistettynä asiakkaalle vähintään kerran vuodessa esitettävään tarjoukseen arvioida, ovatko rahoitusvälineet, joihin asiakas on sijoittanut, edelleen sopivia tai
 - yhdistettynä muuhun jatkuvaan palveluun, josta asiakkaalle on todennäköisesti hyötyä, kuten ehdotettua asiakkaan varojen optimaalista jakoa koskeva neuvonta.
- rahoitusvälineiden saantimahdollisuuden tarjoaminen kilpailukykyiseen hintaan laajasta valikoimasta rahoitusvälineitä, jotka todennäköisesti vastaavat asiakkaan tarpeita, mukaan luettuna asianmukainen määrä rahoitusvälineitä sellaisilta kolmansien osapuolten tuotteiden tarjoajilta, joilla ei ole läheisiä sidoksia sijoituspalveluyritykseen, minkä yhteydessä joko
 - tarjotaan lisäarvoa tuottavia välineitä, kuten puolueettomia tiedonhankkimisvälineitä, jotta asianomaisen asiakkaan olisi helpompi tehdä sijoituspäätöksiä tai jotta asianomainen asiakas voisi seurata, mallintaa ja mukauttaa niiden rahoitusvälineiden valikoimaa, joihin asiakas on sijoittanut tai
 - annetaan säännöllisesti tietoja rahoitusvälineiden tuloksellisuudesta sekä niihin liittyvistä kuluista ja liitännäisistä veloituksista.

(11) Välityspalkkio, provisio tai ei-rahallinen etu ei ole hyväksyttävä, jos asiakkaalle tarjottavaa palvelua voidaan siitä johtuen pitää puolueellisena tai vääristyneenä.

- (12) Sijoituspalveluyrityksen on täytettävä SipaL:n 10 luvun 6 §:n 2 momentin ja edellä (10) ja (11) kohdan vaatimukset niin kauan kuin se jatkaa välityspalkkion, provisioin tai ei-rahallisen edun maksamista tai saamista.
- (13) Sijoituspalveluyrityksen on pystyttävä osoittamaan, että kaikki sen maksamat tai saamat välityspalkkiot, provisiot tai ei-rahalliset edut on suunniteltu parantamaan asiakkaalle tarjotavan palvelun laatua ja sen vuoksi
- (a) ylläpidettävä sisäistä luetteloa kaikista välityspalkkioista, provisioista ja ei-rahallisista eduista, jotka se saa kolmannelta osapuolelta sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä ja
- (b) kirjattava, miten välityspalkkiot, provisiot ja ei-rahalliset edut, jotka se on maksanut tai saanut tai joita se aikoo käyttää, parantavat asianomaisille asiakkaille tarjottujen palvelujen laatua ja mitä toimia se on toteuttanut sen varmistamiseksi, että se kykenee toimimaan rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaansa etujen mukaisesti.
- (14) SipaL:n 10 luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitetut vähäiset ei-rahalliset edut voidaan kuvata yleisesti. Muut ei-rahalliset edut, jotka sijoituspalveluyritys saa tai maksaa asiakkaalle tarjotun sijoituspalvelun yhteydessä, on hinnoiteltava ja julkistettava erikseen.
- (15) Sijoituspalveluyritysten on otettava huomioon SipaL:n 10 luvun 5 §:n 1 momentin 3 kohdan ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 50 artiklan mukaiset kuluja ja liitännäisiä veloituksia koskevat säännökset.
- (16) Jos jakelukanavaan osallistuu useampia yrityksiä, kunkin sijoitus- ja oheispalvelua tarjoavan sijoituspalveluyrityksen on noudatettava velvoitteitaan antaa asiakkailleen tietoja.

6.4 Tutkimuksiin liittyvät kannustimet¹¹

- (17) SipaL:n 10 luvun 16 §:n mukaan Finanssivalvonta antaa komission delegoidun direktiivin edellyttämät tarkemmat määräykset SipaL:n 10 luvun 6 §:ssä säädetyistä kannustimista liittyen sijoitustutkimuksiin.

MÄÄRÄYS (kohdat 18-29)

- (18) Kolmansien osapuolten tarjoamia tutkimuksia sellaisille sijoituspalveluyrityksille, jotka tarjoavat asiakkaille omaisuudenhoitoa tai muita sijoitus- tai oheispalveluja, ei pidetä kannustimina, jos tutkimus saadaan vastikkeeksi jommastakummasta seuraavista suorituksista:
- (a) sijoituspalveluyrityksen omista varoistaan maksamat suorat maksut tai
- (b) maksut sijoituspalveluyrityksen hallinnassa olevalta erilliseltä tutkimusmaksutililtä, jos seuraavat tilinkäyttöön liittyvät edellytykset täyttyvät:
- a. tutkimusmaksutiliä rahoitetaan erityisellä tutkimusmaksulla, joka veloitetaan asiakkaalta,

¹¹ Komission delegoidun direktiivin 13 artikla.

- b. ottaessaan tutkimusmaksutilin käyttöön ja sopiessaan asiakkaidensa kanssa tutkimusmaksusta sijoituspalveluyritys laatii tutkimusbudjetin ja arvioi sitä säännöllisesti sisäisenä hallinnollisena toimenpiteenä,
 - c. tutkimusmaksutili on sijoituspalveluyrityksen vastuulla ja
 - d. sijoituspalveluyritys tekee säännöllisiä arviointeja ostettujen tutkimusten laadusta tiukkojen laatukriteereiden perusteella sekä tällaisten tutkimusten kyvystä edistää parempia sijoituspäätöksiä.
- (19) Jos sijoituspalveluyritys käyttää tutkimusmaksutiliä, sen on annettava asiakkaille seuraavat tiedot:
 - (a) tutkimuksiin budjetoitu määrä ja asiakaskohtaisesti arvioitu tutkimusmaksun määrä ennen sijoituspalvelun tarjoamista ja
 - (b) kolmansien osapuolten suorittamien tutkimusten kokonaiskustannukset vuosittain asiakaskohtaisesti.
- (20) Jos sijoituspalveluyritys käyttää tutkimusmaksutiliä, sen on toimitettava asiakkaan tai Finanssivalvonnan pyynnöstä yhteenveto
 - (a) tutkimuksen tarjoajista, joille on maksettu tutkimusmaksutilin varoista,
 - (b) tutkimuksen tarjoajille tietyinä ajanjaksona suoritettujen maksujen kokonaismäärä,
 - (c) sijoituspalveluyrityksen saamat edut ja palvelut,
 - (d) tutkimusmaksutililtä maksetun kokonaismäärän suuruus verrattuna kyseiselle ajanjaksolle tutkimuksia varten laadittuun budjettiinsekä osoittamaan kaikki alennukset tai siirrot, jos varoja on jäänyt tilille.
- (21) Asiakkaan tutkimusmaksu
 - (a) voi perustua pelkästään sijoituspalveluyrityksen laatimaan tutkimusbudjettiin asiakkaalleen tarjoamia sijoituspalveluja koskevien kolmansien osapuolten suorittamien tutkimusten tarvetta varten ja
 - (b) ei saa olla sidoksissa asiakkaiden lukuun toteutettujen liiketoimien volyyymiin ja/tai arvoon.
- (22) Mikäli asiakkaan tutkimusmaksua ei peritä erikseen, vaan yhdessä liiketoimesta veloitettavan provision kanssa, tutkimusmaksu on ilmoitettava erikseen ja sen on oltava tunnistettavissa jokaisessa maksun keräämiseen liittyvässä operatiivisessa järjestelyssä, jonka on oltava täysin 18 (b) ja 19 kohdan edellytysten mukainen.
- (23) Kerättyjen tutkimusmaksujen kokonaismäärä ei saa ylittää tutkimusbudjettia.
- (24) Sijoituspalveluyrityksen on sovittava asiakkaan kanssa salkunhoitosopimuksessa tai yleisissä liiketoimintaehdoissa yrityksen budjetoimasta tutkimusmaksusta ja siitä, kuinka usein vuoden aikana tutkimusmaksu vähennetään asiakkaan varoista. Lisäbudjetointi edellyttää, että asiakkaalle on selkeästi annettu tieto suunnitellusta lisäyksestä. Jos tutkimusmaksutilillä on ylijäämää ajanjakson päättyessä, sijoituspalveluyrityksellä on oltava käytössään

menettely, jolla varat voidaan palauttaa asiakkaille tai ottaa huomioon seuraavan ajanjakson tutkimusbudjetissa ja -maksussa.

- (25) Tutkimusten hankkimista varten laadittavaa 18 (b) kohdan b alakohdassa tarkoitettua budjettia saa hallinnoida ainoastaan sijoituspalveluyritys. Budjetin on perustuttava kohtuulliseen arvioon kolmansien osapuolten laatimien tutkimusten tarpeesta. Tutkimusbudjetin käyttö tutkimusten ostamiseen kolmansilta osapuolilta on oltava asianmukaisten tarkastusten ja toimivan johdon harjoittaman valvonnan kohteena sen varmistamiseksi, että tutkimusbudjettia hallinnoidaan ja käytetään sijoituspalveluyrityksen asiakkaiden etujen mukaisesti. Tarkastusten on pidettävä sisällään suoritettujen tutkimusmaksujen selkeä kirjausketju ja maksettujen määrien määrittystapa huomioiden 18 kohdassa tarkoitettua laatuvaatimukset.
- (26) Sijoituspalveluyritys ei saa käyttää tutkimusbudjettia ja -maksutiliä sisäisten tutkimusten rahoittamiseen.
- (27) Tutkimusmaksutilin hallinnointi voidaan 18 (b) kohdan c alakohdan estämättä ja sijoituspalveluyrityksen ohjeiden mukaisesti ulkoistaa, jos se on omiaan helpottamaan tutkimusten hankkimista kolmansilta osapuolilta ja maksujen suorittamista tutkimusten laatijoille ilman aiheutonta viivytystä.
- (28) Sijoituspalveluyrityksen on vahvistettava kirjallisissa toimintaperiaatteissa kaikki 18 (b) kohdan d alakohdan arvioinneissa käytettävät osatekijät ja annettava ne asiakkaille tiedoksi. Toimintaperiaatteissa on oltava myös
- (a) kuvaus hyödyistä, joita hankittavasta tutkimuksesta voi olla asiakkaan salkunhoidossa ottaen tarvittaessa huomioon erityyppisten salkkujen sijoitusstrategiat ja
 - (b) lähestymistapa, jota sijoituspalveluyritys noudattaa jakaessaan tutkimuksesta aiheutuvat kulut oikeudenmukaisesti eri asiakassalkkujen kesken.
- (29) Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa asiakkailleen myös toimeksiantojen toteuttamista, on vahvistettava tätä palvelua varten erilliset maksut, jotka pitävät sisällään ainoastaan liiketoimen toteuttamiseen liittyvät kustannukset. Jos sijoituspalveluyritys tarjoaa muita palveluja tai etuja Euroopan unioniin sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, kullekin palvelulle ja edulle on vahvistettava erillinen tunnistettavissa oleva maksu. Toimeksiantojen toteuttamista koskevien palvelujen maksut eivät saa vaikuttaa kyseisten palvelujen tai etujen suorittamiseen eikä niiden suorittaminen saa olla riippuvainen toimeksiantojen toteuttamista koskevien palvelujen maksuista.

7 Tietämyksen ja pätevyyden arviointi

7.1 Soveltamisala

- (1) Tätä lukua sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaan harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin, ulkomaisten ETA-sijoituspalveluyritysten, sijoituspalvelua tarjoavien tai sijoitustoimintaa harjoittavien ETA-luottolaitosten, ETA-rahastoyhtiöiden ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien sivuliikkeisiin sekä ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä käsin. Näistä palveluntarjoajista käytetään tässä luvussa termiä *sijoituspalveluyritys*.
- (2) Tätä lukua sovelletaan myös, kun 1 kohdassa tarkoitettu koti- tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa.
- (3) Sijoituspalveluyrityksen lukuun toimivaan luonnolliseen henkilöön rinnastetaan sidonnaisasiamies ja sidonnaisasiamiehen palveluksessa oleva henkilö, joka antaa tietoja tai sijoitusneuvontaa tässä luvussa tarkoitetulla tavalla.

7.2 Tietämys ja pätevyys

7.2.1 Rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista ja oheispalveluista tietoja antavat henkilöt

- (4) Sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 6 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava menettelytavat, joilla voidaan varmistaa, että luonnollisella henkilöllä, joka antaa sijoitusneuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista taikka oheispalveluista asiakkaalle sijoituspalveluyrityksen lukuun, on edellä mainittujen palvelujen antamiseen tarvittava sekä tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden riittävä tietämys ja pätevyys. Finanssivalvonta voi antaa SipaL:n 7 luvun 16 §:n 2 momentin perusteella tarkempia määräyksiä SipaL:n 7 luvun 2 §:n 6 momentissa tarkoitetun tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteista ja sisällöstä.

MÄÄRÄYS (kohta 5)

- (5) Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että luonnollisilla henkilöillä, jotka antavat tietoja rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista tai oheispalveluista sijoituspalveluyrityksen lukuun, on riittävä tietämys ja pätevyys, jotta he
- ymmärtävät sijoituspalveluntarjoajan tarjoamien rahoitusvälineiden pääpiirteet, riskit ja ominaisuudet, kuten kaikki yleiset veroseuraamukset ja kulut, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä. Erityistä huolellisuutta on noudatettava, kun tietoja annetaan tavallista monimutkaisemmista tuotteista.
 - ymmärtävät asiakkaalle rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista, sijoituspalveluista tai oheispalveluista aiheutuvien kulujen ja maksujen kokonaismäärän.
 - ymmärtävät sijoituspalvelujen tai oheispalvelujen ominaispiirteet ja laajuuden.
 - ymmärtävät, kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat niiden rahoitusvälineiden arvoon ja hinnoitteluun, joista he antavat tietoa asiakkaille.
 - ymmärtävät talouslukujen ja kansallisten, alueellisten tai maailmanlaajuisen tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden rahoitusvälineiden arvoon, joista he tarjoavat tietoa.
 - ymmärtävät eron tuottohistorian ja tulevaisuutta koskevien tuottoskenaarioiden välillä sekä ennusteiden rajoitteet.
 - ymmärtävät markkinoiden väärinkäyttöön ja rahanpesuun liittyvät näkökohdat.
 - pystyvät arvioimaan tietoja, kuten avaintietoesitteitä, esitteitä, tilinpäätöksiä tai taloudellisia tietoja, jotka liittyvät rahoitusvälineisiin, joista he antavat tietoja asiakkaille.
 - ymmärtävät erityisiä markkinarakenteita, jotka koskevat rahoitusvälineitä, joista he antavat tietoja asiakkaille sekä näiden rahoitusvälineiden kauppapaikat ja mahdollisten jälkimarkkinoiden olemassaolon.
 - hallitsevat perustietämyksen niiden rahoitusvälineiden arvostusperiaatteista, joista he antavat tietoja.

7.3 Sijoitusneuvontaa antavat henkilöt

- (6) SipaL:n 7 luvun 2 §:n 6 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava menettelytavat, joilla voidaan varmistaa, että luonnollisella henkilöllä, joka antaa sijoitusneuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista taikka oheispalveluista asiakkaille sijoituspalveluyrityksen lukuun, on edellä mainittujen palvelujen antamiseen tarvittava sekä tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden riittävä tietämys ja pätevyys. Finanssivalvonta voi antaa SipaL:n 7 luvun 16 §:n 2 momentin perusteella tarkempia määräyksiä SipaL:n 7 luvun 2 §:n 6 momentissa tarkoitetun tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteista ja sisällöstä.

MÄÄRÄYS (kohta 7)

- (7) Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava, että luonnollisilla henkilöillä, jotka antavat sijoitusneuvontaa sijoituspalveluyrityksen lukuun, on riittävä tietämys ja pätevyys, jotta he
- ymmärtävät sijoituspalveluyrityksen tarjoamien tai suosittelemien rahoitusvälineiden pääpiirteet, riskit ja ominaisuudet, kuten kaikki yleiset veroseuraamukset, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä. Erityistä huolellisuutta on noudatettava, kun neuvoja annetaan tavallista monimutkaisemmista tuotteista.
 - ymmärtävät asiakkaalle tarjotuista tai suositelluista rahoitusvälineistä aiheutuvat kokonaiskulut ja maksut sekä neuvojen ja muiden mahdollisten liittämissä palvelujen antamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut.
 - pystyvät täyttämään soveltuvuusvaatimuksia koskevat velvoitteet, kuten ne, jotka ilmenevät ESMA:n ohjeesta (ESMA/2012/387).
 - arvioituaan asiakkaalta saadut tiedot ja otettuaan huomioon muutokset, jotka ovat voineet tapahtua tietojen keräämisen jälkeen, ymmärtävät, miltä osin sijoituspalveluyrityksen tarjoama rahoitusväline ei ehkä ole asiakkaalle soveltuva.
 - ymmärtävät, kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat tarjottavien tai suositeltavien rahoitusvälineiden arvoon ja hinnoitteluun.
 - ymmärtävät talouslukujen ja kansallisten, alueellisten tai maailmanlaajuisen tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden rahoitusvälineiden arvoon, joita suositellaan tai tarjotaan asiakkaille.
 - ymmärtävät eron tuottohistorian ja tulevaisuutta koskevien tuottoskenaarioiden välillä sekä ennusteiden rajoitteet.
 - ymmärtävät markkinoiden väärinkäyttöön ja rahanpesuun liittyvät näkökulmat.
 - osaavat arvioida tietoja, kuten avaintietoesitteitä, esitteitä, tilinpäätöksiä tai taloudellisia tietoja, jotka liittyvät asiakkaille tarjottuihin tai suositeltuihin rahoitusvälineisiin.
 - ymmärtävät erityisiä markkinarakenteita, jotka koskevat asiakkaille tarjottuja tai suositeltuja rahoitusvälineitä sekä näiden kauppapaikat ja mahdollisten jälkimarkkinoiden olemassaolon.
 - hallitsevat perustietämyksen tarjottujen tai suositeltujen rahoitusvälineiden arvostusperiaatteista.
 - ymmärtävät salkunhoitoon liittyvät perusperiaatteet, kuten hajauttamisen seuraukset yksittäisten sijoitusvaihtoehtojen osalta.

7.4 Tietämyksen arviointi

- (8) Sijoituspalvelulain 7 luvun 2 §:n 6 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava menettelytavat, joilla voidaan varmistaa, että luonnollisella henkilöllä, joka antaa sijoitus-

neuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista taikka oheispalveluista asiakkaille sijoituspalveluyrityksen lukuun, on edellä mainittujen palvelujen antamiseen tarvittava sekä tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden riittävä tietämys ja pätevyys. Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 7 luvun 2 §:n 6 momentissa tarkoitetun tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteista ja sisällöstä.

MÄÄRÄYS (kohta 9)

- (9) Sijoituspalveluyrityksen on varmistettava 5 ja 7 kohdassa tarkoitetun luonnollisen henkilön tarkoituksenmukainen tietämys arvioinnilla. Arvioinnin voi suorittaa sijoituspalveluyritys itse.

7.5 Pätevyys ja työkokemuksen vähimmäismäärä

- (10) SipaL:n 7 luvun 2 §:n 6 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava menettelytavat, joilla voidaan varmistaa, että luonnollisella henkilöllä, joka antaa sijoitusneuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista taikka oheispalveluista asiakkaille sijoituspalveluyrityksen lukuun, on edellä mainittujen palvelujen antamiseen tarvittava sekä tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden riittävä tietämys ja pätevyys. Finanssivalvonta voi antaa SipaL:n 7 luvun 16 §:n 2 momentin perusteella tarkempia määräyksiä SipaL:n 7 luvun 2 §:n 6 momentissa tarkoitetun tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteista ja sisällöstä.

MÄÄRÄYS (kohta 11)

- (11) Tarkoituksenmukaisen pätevyyden kerryttämiseksi 5 kohdassa tarkoitetun luonnollisen henkilön työkokemuksen on kokoaikaiseksi muunnettuna oltava vähintään kuusi kuukautta ja 7 kohdassa tarkoitetun luonnollisen henkilön vähintään yksi vuosi.

7.6 Tietämyksen tai pätevyyden puuttuminen

- (12) SipaL:n 7 luvun 2 §:n 6 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä on oltava menettelytavat, joilla voidaan varmistaa, että luonnollisella henkilöllä, joka antaa sijoitusneuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista taikka oheispalveluista asiakkaille sijoituspalveluyrityksen lukuun, on edellä mainittujen palvelujen antamiseen tarvittava sekä tehtävien laatuun ja laajuuteen nähden riittävä tietämys ja pätevyys. Finanssivalvonta voi antaa SipaL:n 7 luvun 16 §:n 2 momentin perusteella tarkempia määräyksiä SipaL:n 7 luvun 2 §:n 6 momentissa tarkoitetun tarvittavan tietämyksen ja pätevyyden arviointiperusteista ja sisällöstä.

MÄÄRÄYS (kohta 13)

- (13) Edellä 5 ja 7 kohdassa tarkoitettu luonnollinen henkilö, jolla ei ole tarkoituksenmukaista tietämystä tai pätevyyttä taikka kumpaakaan niistä, voi antaa sijoitusneuvontaa tai tietoa rahoitusvälineistä, sijoituspalveluista taikka oheispalveluista asiakkaille sijoituspalveluyrityksen lukuun ainoastaan sellaisen toisen henkilön valvonnan alaisuudessa, jolla on tehtävää varten sekä tarkoituksenmukainen tietämys että pätevyys. Valvonnan alaisuudessa tällainen henkilö voi toimia enintään 2 vuoden ajan.

7.7 Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjeet

- (14) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla ”Ohjeet tietämyksen ja pätevyyden arviointiin”.

OHJE (kohta 15)

- (15) Finanssivalvonta suosittaa, että siltä osin kuin ESMA:n ohjeista ei ole tässä luvussa erikseen sitovasti määrätty, tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat noudattavat sanottuja ohjeita.

8

Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen ohjeiden täytäntöönpano

8.1 Soveltuvuusvaatimukset

- (1) Tätä alalukua sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin, ulkomaisten ETA-sijoituspalveluyritysten, sijoituspalvelua tarjoavien tai sijoitustoimintaa harjoittavien ETA-luottolaitosten, ETA-rahastoyhtiöiden ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien sivuliikkeisiin sekä ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä käsin.
- (2) Tätä alalukua sovelletaan myös, kun 1 kohdassa tarkoitettu koti- tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa.
- (3) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla "Ohjeet MiFIDin soveltuvuusvaatimuksista eräiltä osin" (ESMA/2012/387).

OHJE (kohta 4)

- (4) Finanssivalvonta suosittelee, että tämän alaluvun soveltamisalaan kuuluvat noudattavat kyseisiä ohjeita, joka on saatavissa osoitteesta finanssivalvonta.fi.

8.2 Monimutkaiset velkainstrumentit ja strukturoidut talletukset

- (5) Tätä alalukua sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin, ulkomaisten ETA-sijoituspalveluyritysten, sijoituspalvelua tarjoavien tai sijoitustoimintaa harjoittavien ETA-luottolaitosten, ETA-rahastoyhtiöiden ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien sivuliikkeisiin sekä ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä käsin.
- (6) Tätä alalukua sovelletaan myös, kun 5 kohdassa tarkoitettu koti- tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa.

- (7) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla ”Ohjeet monimutkaisista velkainstrumenteista ja strukturoiduista talletuksista” (ESMA/2015/1787FI).

OHJE (kohta 8)

- (8) Finanssivalvonta suosittelee, että tämän alaluvun soveltamisalaan kuuluvat noudattavat kyseisiä ohjeita, joka on saatavissa osoitteesta finanssivalvonta.fi.

8.3 Ristiinmyyntikäytännöt

- (9) Tätä alalukua sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin, ulkomaisten ETA-sijoituspalveluyritysten, sijoituspalvelua tarjoavien tai sijoitustoimintaa harjoittavien ETA-luottolaitosten, ETA-rahastoyhtiöiden ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien sivuliikkeisiin sekä ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä käsin.
- (10) Tätä alalukua sovelletaan myös, kun 9 kohdassa tarkoitettu koti- tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa.
- (11) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla ”Ristiinmyyntikäytäntöjä koskevat ohjeet” (ESMA/2016/574).

OHJE (kohta 12)

- (12) Finanssivalvonta suosittelee, että tämän alaluvun soveltamisalaan kuuluvat noudattavat kyseisiä ohjeita, joka on saatavilla osoitteesta finanssivalvonta.fi.

8.4 Compliance-toiminto

- (13) Tätä alalukua sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin sekä ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä käsin.
- (14) Tätä alalukua sovelletaan myös, kun 13 kohdassa tarkoitettu koti- tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa.
- (15) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla ”Ohjeet compliance-toimintoa koskevista MiFIDin vaatimuksista tietyiltä osin” (ESMA/2013/388).

OHJE (kohta 16)

- (16) Finanssivalvonta suositaa, että tämän alaluvun soveltamisalaan kuuluvat noudattavat kyseisiä ohjeita, joka on saatavilla osoitteesta finanssivalvonta.fi.

8.5 Palkka- ja palkkiopolitiikat ja -käytännöt

- (17) Tätä alalukua sovelletaan sijoituspalveluyrityksiin, sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, rahastoyhtiöihin ja vaihtoehtorahastojen hoitajiin ja ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saaneisiin sijoituspalveluyrityksiin ja sijoituspalvelua tarjoaviin tai sijoitustoimintaa harjoittaviin luottolaitoksiin, jotka tarjoavat Suomessa sijoituspalvelua tai harjoittavat sijoitustoimintaa sivuliikkeestä käsin sekä soveltuvien osien ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyritysten ja sijoituspalvelua tarjoavien tai sijoitustoimintaa harjoittavien ETA-luottolaitosten, ETA-rahastoyhtiöiden ja ETA-vaihtoehtorahastojen hoitajien sivuliikkeisiin.
- (18) Tätä alalukua sovelletaan myös, kun 17 kohdassa tarkoitettu kotimainen tai ETA-alueen ulkopuolella toimiluvan saanut sijoituspalveluyritys tai luottolaitos, joka tarjoaa Suomessa sijoituspalvelua sivuliikkeestä käsin, myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa. Alalukua sovelletaan soveltuvien osien myös, kun ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys tai sijoituspalveluja tarjoava ETA-luottolaitos myy strukturoituja talletuksia tai tarjoaa niihin liittyvää sijoitusneuvontaa sivuliikkeestä käsin.
- (19) Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen on antanut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1095/2010 16 artiklan nojalla ”Palkka- ja palkkiopolitiikat ja -käytännöt (MiFID)” (ESMA/2013/606).

OHJE (kohta 20)

- (20) Finanssivalvonta suositaa, että tämän alaluvun soveltamisalaan kuuluvat noudattavat kyseisiä ohjeita, joka on saatavilla osoitteesta finanssivalvonta.fi.

9

Kumotut määräykset ja ohjeet

Nämä määräykset ja ohjeet kumoavat seuraavat Finanssivalvonnan antamat määräykset ja ohjeet sekä kannanotot

- Rahoitussektorin standardi 1.3 "Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen", annettu 26.10.2007 (Dnro 19/120/2007)
- Rahoitussektorin standardi 4.1 "Sisäisen valvonnan järjestäminen", annettu 27.5.2003 (Dnro 5/790/2003)
- Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 16/2013 "Finanssipalvelujen tarjoamisessa noudatettavat menettelytavat", annettu 17.6.2013 (Dnro FIVA 4/01.00/2011), luku 6
- Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 12/2012 "Rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin (MiFID) compliance-toiminnolle asettamista vaatimuksista eräiltä osin", annettu 27.11.2012 (Dnro FIVA 14/01.00/2012)
- Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 18/2013 "Palkka- ja palkkiopolitiikat ja –käytännöt (MiFID)", annettu 30.10.2013 (Dnro FIVA 21/01.00/2013)
- Finanssivalvonnan kannanotto 2/2011 "Sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (Sipal 922/2007) soveltamisesta erityisesti sähköjohdannaistoiminnassa", annettu 18.5.2011